

Warszawa, 20 maja 2019 r.
KL/190/92/AZ/2019

Pan

Piotr Nowak

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

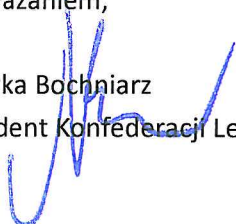
Szanowny Panie Ministrze,

Mając na uwadze przedłożony do konsultacji *projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego (numer z wykazu 936)* w załączeniu przedstawiam stanowisko Konfederacji Lewiatan w przedmiocie projektu rozporządzenia.

Upzejmie proszę o zapoznanie się z naszym stanowiskiem i rozważenie przedstawionego w nim postulatu.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Konfederacji Lewiatan

W załączeniu:

Stanowisko Konfederacji Lewiatan w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego (numer z wykazu 936)

Stanowisko Konfederacji Lewiatan w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego (numer z wykazu 936), określanego dalej jako „projekt rozporządzenia”

I) Skutki projektowanej regulacji

- Utrudnienie działalności spółek leasingowych;
- Ograniczenie dostępności finansowania (zarówno drogą leasingu, jak i w innych formach) dla przedsiębiorców, w dużej mierze mikroprzedsiębiorców, których sytuacja finansowa jest akceptowalna;
- Ryzyko intensyfikacji problemu zatorów płatniczych.

II) Postulat

Proponujemy następujące brzmienie § 2 pkt. 2) Rozporządzenia:

„2) 2,5 % łącznej kwoty wszystkich ekspozycji bilansowych tej instytucji, jej jednostki dominującej lub którejkolwiek z jej jednostek zależnych wobec tego dłużnika, z wyłączeniem ekspozycji kapitałowych.”

III) Uzasadnienie postulatu

Biorąc pod uwagę dopuszczalną wartość progu względnego w przedziale 0% - 2,5% proponujemy aby, w projekcie Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego, wartość względnego progu istotności została określona na maksymalnym, dopuszczalnym poziomie 2,5%.

Projekt rozporządzenia obejmuje swoimi regulacjami firmy leasingowe należące do bankowych grup kapitałowych. Udział tej grupy firm w łącznej wartości transakcji, jakie co roku finansują firmy leasingowe w Polsce, wyniósł w 2018 roku 70%. W 2018 roku branża leasingowa sfinansowała w Polsce transakcje o wartości 82,6 mld. zł., tj. ok. 30% wszystkich inwestycji polskich przedsiębiorstw. Według stanu na 31.12.2018 roku łączna wartość aktywnego portfela wyniosła 146,6 mld. zł.

Średnia miesięczna rata leasingowa waha się w przedziale 2% - 3% łącznej kwoty ekspozycji bilansowej firmy leasingowej wynikającej z zawartej umowy leasingu, co też skorelowane jest ze średnim okresem finansowania leasingiem, mieszczącym się w przedziale 36 do 45 miesięcy. Na gruncie KC (art. 709) nieuregulowanie co najmniej jednej pełnej raty warunkuje możliwość wypowiedzenia umowy leasingu, co jest potwierdzone na gruncie dostępnego orzecznictwa. Biorąc pod uwagę, że w projekcie rozporządzenia zdefiniowano niski względny próg istotności na poziomie 1%, w umowach leasingu, o których wyżej mowa, utrzymujące się przez 90 dni opóźnienie płatności nawet części pojedynczej raty spowoduje, że zobowiązanie kredytowe wynikające z tej umowy zostanie sklasyfikowane jako niewykonanie zobowiązania (NPL/default).

Na chwilę obecną należy szacować, iż dla spółek leasingowych działających w ramach grup bankowych oznaczać to będzie wzrost wartości umów klasyfikowanych jako default/NPL od 50% do 100%. Jednocześnie należy podkreślić, iż w przeciwieństwie do obecnego portfela defaultów, który oznacza faktycznie problematyczne dla spółek leasingowych umowy, nowo utworzone defaulty będą dotyczyły w głównej mierze leasingobiorców cechujących się akceptowalną sytuacją finansową, którzy cyklicznie opóźniają się z płatnością, jednakże nadal posiadają zdolność do obsługi zadłużenia. Przeklasyfikowanie tych klientów do kategorii default będzie oznaczało brak możliwości dalszego finansowania, w tym nowych inwestycji. Warto podkreślić, że może to także zamknąć / istotnie ograniczyć dostępność finansowania dla tej grupy przedsiębiorstw z innych źródeł, w tym kredytów bankowych.

Leasing jest specyficznym instrumentem finansowym, który różni się od kredytu m.in. tym, że prawo własności do przedmiotu, który podlega finansowaniu, należy do firmy leasingowej przez cały okres spłaty zobowiązań. Jednocześnie wielu klientów firm leasingowych postrzega leasing nie jako instrument kredytowy, dla którego tak jak w banku należy ściśle pilnować harmonogramu płatności ale jako transakcję handlową, formę najmu czy okresowej usługi, dla której opóźnienie płatności nie wiąże się z istotnymi sankcjami ze strony leasingodawcy. Stąd w praktyce leasingowej często występują sytuacje leasingobiorców, którzy w obawie przed rozwiązaniem umowy regulują wyłącznie najstarsze zaległości pozostawiając nieuregulowaną jedną ratę przez dłuższy czas, zarządzając w ten sposób również płynnością własnego przedsiębiorstwa. Zjawisko znane jako „*lazy payers*” dotyczy istotnej części klientów, w szczególności z segmentu mikro i małych firm. Sytuacje te często są związane z zatorami płatniczymi na rynku i otrzymywaniem przez tych przedsiębiorców własnych należności z opóźnieniem. Obecna praktyka firm leasingowych wychodzi im naprzeciw i nie prowadzi do spotęgowania problemu.

Klientami firm leasingowych są głównie przedsiębiorcy (99,6%). Według szacunków Związku Polskiego Leasingu 52% wszystkich klientów firm leasingowych to mikroprzedsiębiorcy o rocznych obrotach do 5 mln zł. Udział mikroprzedsiębiorstw łącznie z częścią małych firm tj. tych których obroty nie przekraczają 20 mln zł., wyniósł w 2018 roku 73% łącznej wartości transakcji sfinansowanych przez branżę leasingową. To właśnie firmy o najniższych obrotach najbardziej cenią sobie leasing jako elastyczne źródło zaspakajania swoich potrzeb inwestycyjnych. Potwierdzają to m.in. badania przeprowadzone w I połowie 2018 roku, na zlecenie Związku Banków Polskich, przez Centrum Badań Marketingowych INDICATOR.

Powstaje ryzyko, iż właśnie znaczna część zobowiązań kredytowych, od tej grupy przedsiębiorców zostanie, w pierwszej kolejności, w świetle projektowanego rozporządzenia, uznana jako niewykonanie zobowiązania (default).

Wbrew temu co zostało zaznaczone w końcowej części uzasadnienia projektu rozporządzenia, istnieje poważna obawa, iż dotknie on istotną część mikroprzedsiębiorców korzystających z usług leasingu, poprzez wykluczenie ich z możliwości uzyskania finansowania, czy to w formie leasingu, czy kredytu (tzw. „*cross-default*” w ramach grup bankowych).

